

BELGISCH-NEDERLANDSCH HISTORISCH CONGRES.

Vrijdag en Zaterdag gehouden
te Rotterdam.

Verschillende inleidingen van Belgen en Nederlanders.

Vrijdag j.l. werd in het gebouw der Nederlandsche Handels-Hoogeschool te dezer stede het Belgisch-Nederlandsch Historisch Congres geopend. Nadat prof. dr. Z. W. Sneller de ongeveer veertig aanwezige deelnemers en in het bijzonder de Belgische historici het welkom had toegeroepen, wees het congres prof. Sneller als voorzitter, prof. dr. H. van Werveke (Gent) als onder-voorzitter en dr. T. S. Jansma (Rotterdam) als secretaris aan. Prof. Sneller schetste daarop aan de hand van een aantal kaarten, plattegronden en lichtbeelden de ontwikkeling van Rotterdam tusschen de veertiende en het begin van de negentiende eeuw, ook in zijn economische beteekenis ten opzichte van het beneden-Maasgebied.

Het woord was vervolgens aan prof. Van Werveke, die het onderwerp „Gent als versterkte stad” behandelde.

In de ochtendzitting voerde als laatste spreker dr. W. S. Unger (Middelburg) het woord over den tol van Iersekeroord. Over enkele weken zal in de serie der Rijks geschiedkundige publicaties een door spr. bewerkte bronnen-uitgave over dezen tol verschijnen.

In de middagzitting besprak dr. R. van Roosbroeck (Antwerpen) „de Boerenkrijg in 1798”. In 1798 ontstond na de invoering der conscriptie door de Fransche regeering in België en na de hernieuwde anti-religieuze politiek van het directoire, een opstandige beweging onder de boeren in een groot deel van het Vlaamsch-sprekende België. Spreker betoogde, dat de lijn van den opstand ongeveer de taalgrens in Brabant en Limburg volgde en verder de Fransch-Duitsche taalgrens in Luxemburg en in den Elzas. Behalve op een verband met de Brabantsche omwenteling in 1789, wees spr. op het feit, dat in Wallonië van een werkelijken opstand der boeren geen sprake geweest is, waarom hij als oorzaak voor den boerenkrijg mede aannam het „wezensonderscheid” tusschen Vlamingen en Franschen-Waïen. Uit de gevolgde discussie bleek, dat v. der aanwezige Belgische historici met deze zienswijze niet konden instemmen.

De eerste congresdag werd besloten met een bezoek aan het Museum Boymans, waar dr. Hannema het gezelschap ontving. Hij leidde het gezelschap langs de aan zijn zorg toevertrouwde schatten. In het bijzonder Vermeer's Emmausgangers maakte een diepen indruk op Belgen en landgenooten beiden. Zeer werd 't door de congressisten op prijs gesteld, dat burgemeester Oud tijd gevonden had door zijn aanwezigheid in Museum Boymans van zijn belangstelling te doen blijken.

De ochtendzitting van den tweeden congresdag, Zaterdag j.l., werd geopend met 'n voordracht van prof. dr. Eg. I. Strubbe (Gent), over „het vroegste gebruik van de volkstaal in de oorkonden der Nederlanden”. Spreker gaf eerst een uiteenzetting over de literatuur betreffende het door hem behandelde onderwerp. In België werd het vraagstuk tot het einde der 19e eeuw beheerscht door de taalromantiek met de vraag: „werd inplaats van het vanouds gebruikelijke Latijn eerder Fransch of Dietsch in de oorkonden gebruikt”? In Noord-Nederland trok het verschijnsel pas op het einde der vorige eeuw voor het eerst de aandacht. Het verdringen van het Latijn door het Nederlandsch, is vooral een kwestie van kanselarij-inrichting, doch men moet daarnaast ten zeerste rekening houden met een uitstraling van kultuurinvloeden. Aanvankelijk is het verschijnsel van het gebruik der volkstaal voorbereid door een versterking van den invloed der leeken in de kanselarijen.

Dr. J. C. H. de Pater (den Haag) leidde vervolgens het onderwerp „het godsdienstig element in den opstand tegen Spanje” in.

Op deze voordracht volgde een zeer levendig debat.

Mr. S. J. Fockema Andreae (Zwolle) behandelde tenslotte de „middeleeuwsche ontginningen en landaanwinningen in Nederland”.

Proc. van Werveke, die den tweeden dag de voorzittersstoel had ingenomen, sloot hierna het zeer goed geslaagde congres. Een volgend congres waarvan de datum op het oogenblik nog niet kan worden bepaald, zal in België worden gehouden.

Het is duidelijk geworden, dat dit congres aan een behoefte heeft beantwoord en het is een reden van voldoening voor de initiatiefnemers, die tot deze proefneming hebben besloten. Een rondvaart door de havens, welwillend aangeboden door het gemeentebestuur van Rotterdam, heeft aan de Belgische bezoekers een goede gelegenheid geboden, zich een indruk te vormen van de zeer groote beteekenis die de haven voor Rotterdam bezit.